

Rövidtávú munkaerőpiaci prognózis 2019-re

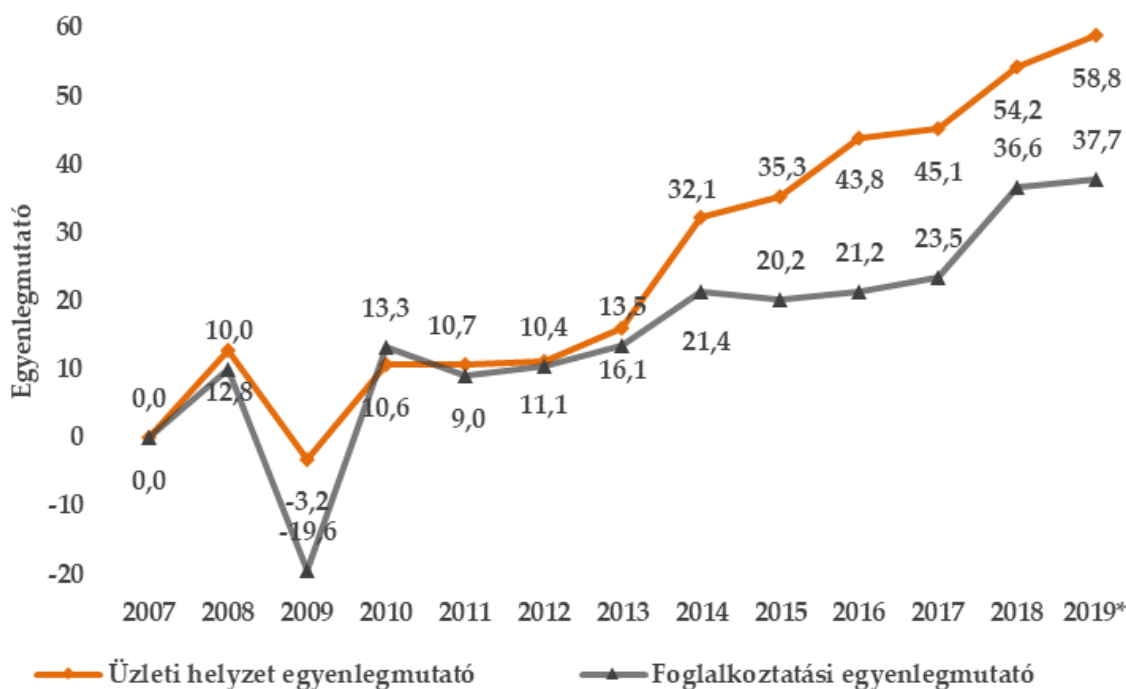
Összefoglaló

2018 szeptember-október során került sor a Pénzügyminisztérium és az MKIK Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézet (MKIK GVI) „Rövidtávú munkaerőpiaci prognózis” című kutatásának 2018. évi adatfelvételére, amelynek során a megyei kormányhivatalok és az MKIK GVI munkatársai 6781 cég vezetőjét kérdezték meg a munkaerő iránti jelenlegi és várható keresletükről. Az eredmények reprezentatívnak tekinthetők a vállalatok földrajzi elhelyezkedése és gazdasági águk együttes eloszlása és ezen belül létszámuk szerint.

A 2019-re vonatkozó rövidtávú munkaerőpiaci előrejelzés szerint **a vállalatok szubjektív üzletihelyzet-értékelése a tavaly bekövetkezett pozitív elmozdulást követően tovább javult.** Az általános üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke 50 pont, azaz 50 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatvezetők, akik inkább kedvezően ítélik meg cégük üzleti helyzetét, azokkal szemben, akik kedvezőtlenül. A 2019-re vonatkozó üzleti várakozások optimistábbak, mint az elmúlt években bármikor. Ebben az évben már 59 pont a jövőbeli üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke, azaz 59 százalékponttal többen vannak azok a vállalatok, amelyek 2019 első félévében üzleti helyzetük javulására számítanak, mint azok, amelyek az üzleti helyzet romlását várják.

A cégek optimista várakozásai a létszámváltozással kapcsolatos terveikre is vonatkoznak. A rövidtávú munkaerőpiaci előrejelzés szerint 2018-ban 23 százalékponttal több vállalat bővítette létszámát, mint amennyi csökkentette, 2019-re vonatkozóan pedig 38 százalékpontos többségben vannak a létszám bővítést tervező vállalatok a létszámleépítőkkel szemben. Ez arra utal, hogy **2019-ben a munkaerőkereslet tovább fog erősödni.**

Az üzleti helyzetet és foglalkoztatást leíró vállalati egyenlegmutatók alakulása

Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

*a 2018. évi értékek a vállalati várakozásokon alapulnak

Forrás: PM, GVI 2007-2018

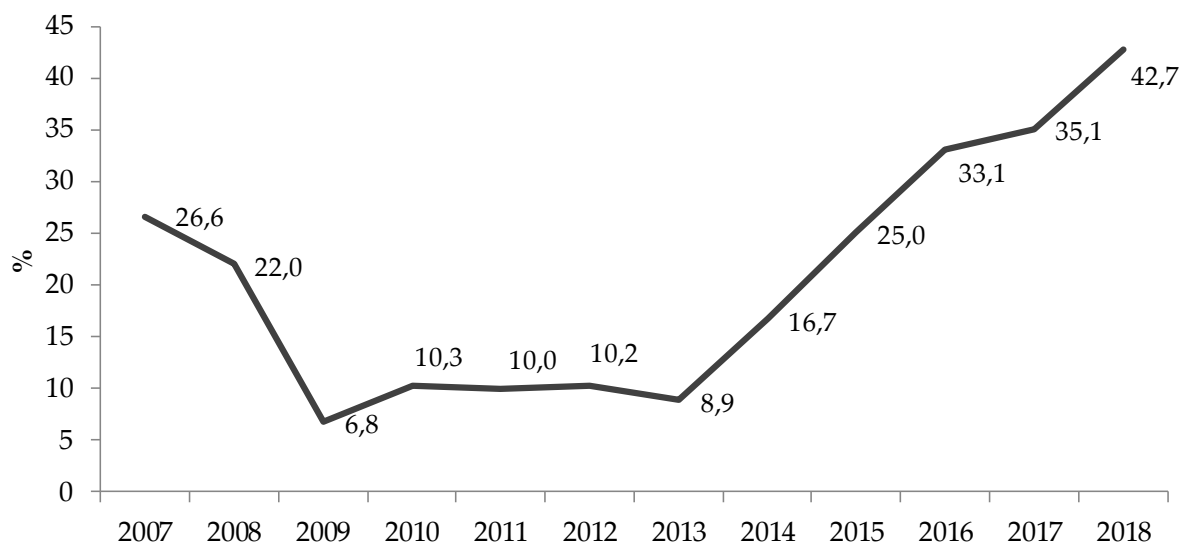
Általános tapasztalatnak tekinthető ugyanakkor, hogy a vállalati várakozások nyers formájukban nem nyújtanak pontos képet a várható létszámváltozásról, mivel a vállalatok általában túlzóan optimistán tekintenek a jövőbe, jellemzően nagyobb mértékű létszámfelvétellel, vagy kisebb mértékű elbocsátással kalkulálnak, mint ami bekövetkezik. Emellett bizonyos vállalati szegmensekben a cégek jellemzően nem rendelkeznek létszámtervekkel, ezért nehezebb éves létszám-előrejelzést megfogalmazniuk. Ezek a vállalatvezetők általában pillanatnyi intuíció alapján fogalmazzák meg a jövőre vonatkozó várakozásaikat. Ezért az MKIK GVI elemzésében a vállalati adatfelvételben megfogalmazott, létszámváltozással kapcsolatos várakozásokat a korábbi évek tapasztalataival korrigálja.

Az adatfelvétel nyers adatai alapján 2019-ben 2,4 százalékpontos növekedés várható a foglalkoztatásban, a korrekcióval végzett becslés azonban arra utal, hogy a cégek nem fogják tudni tovább bővíteni a foglalkoztatottak számát. A korrigált becslés szerint kizárólag az ipar területén várható a foglalkoztatás bővülése, a létszám-bővítési

korlátok pedig várhatóan az építőipari és a kereskedelmi vállalatoknál mutatkoznak majd meg a leginkább.

Az ellentmondásosnak tűnő helyzet háttérében vélhetően a mélyülő toborzási nehézségek állnak, aminek következtében hiába fogalmaznak meg a cégek bizakodó foglalkoztatási terveket a kedvező üzleti környezet hatására, azokat végül nem tudják megvalósítani. A korábbi adatfelvételek szerint a toborzási nehézségekkel küzdő vállalatok aránya 2014 óta mutat jelentős mértékű növekedést, 2018-ban pedig az ilyen cégek aránya az eddigi legmagasabb értéket érte el: **a cégek 43 százaléka számolt be arról, hogy tartósan betöltetlen álláshelyekkel rendelkezik.** Az előző évekhez hasonlóan 2018-ban is **a legnagyobb arányban (30%) a szakképzett fizikai munkaerőt igénylő pozíciók betöltésekor szembesültek toborzási problémákkal a cégek,** de nőtt a toborzási nehézséget érzékelő vállalkozások aránya a szakképzetlen fizikai munkások (20%), az alap- és középfokú végzettséggel rendelkező szellemi foglalkoztatottak (7%) és a diplomás szellemi foglalkoztatottak (9%) esetében is.

Toborzási nehézséget érzékelő cégek arányának alakulása

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toborzási nehézségekkel szembesülő vállalatok aránya – tárgyév (%)	22,0	6,8	10,3	10,0	10,2	8,9	16,7	25,0	33,1	35,1	42,7
Esetszám (n)	4394	4134	4134	3979	4025	4228	4252	4225	4215	4171	4672

Forrás: PM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2019-es évre

A mutató: Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka érzékelt nehézséget egyes pozíciók betöltésében. Az adatok a 10 fő feletti vállalkozásokra vonatkoznak. A százalék-adatok súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.